

Informe 11/2019, de 28 de novembre, de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya (Comissió Permanent)

Assumpte: Aplicació del règim de limitacions en la participació i l'adjudicació de lots a empreses pertanyents al mateix grup, tant en els casos que licitin individualment com en unió temporal d'empreses

ANTECEDENTS

I. Des de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM) s'ha sol·licitat l'informe d'aquesta Junta Consultiva de Contractació Administrativa sobre diverses qüestions relatives a "la limitació en l'adjudicació dels lots a les empreses del mateix grup". En concret, planteja les qüestions següents:

- "Es pot aplicar a totes les empreses del mateix grup la limitació en les adjudicacions per lots prevista a l'article 99 de la LCSP, amb caràcter general, com si fossin només una sola empresa en tant i en quan es donin els vincles de l'article 42.1 del Codi de comerç?"

Respecte d'aquesta limitació, l'escrit de petició d'informe també en planteja, en les qüestions segona, tercera i quarta, l'aplicació a diferents supòsits d'empreses que conformen un grup de societats, determinats en funció dels percentatges de participació en el capital i de la capacitat de control dels òrgans d'administració entre les mateixes empreses.

- "En relació amb la participació en licitacions d'empreses en format Unió Temporal d'Empreses (UTE), com operen les limitacions assenyalades en les preguntes segona, tercera i quarta?"

II. L'article 4.9 del Decret 376/1996, de 2 de desembre, de reestructuració de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Generalitat de Catalunya, estableix que aquesta Junta Consultiva informa sobre les qüestions que, en matèria de contractació, li sotmetin, entre altres, les entitats que integren l'Administració local a Catalunya. D'altra banda, l'article 11.4 del mateix Decret atribueix a la Comissió Permanent l'aprovació dels informes corresponents.

CONSIDERACIONS JURÍDIQUES

I. L'escrit de consulta planteja la possibilitat d'aplicar les limitacions en les adjudicacions per lots que, en el seu cas es prevegin de conformitat amb el que disposa l'apartat 4 de l'article 99 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (d'ara endavant, LCSP), a les empreses d'un mateix grup, quan es donin els vincles que

estableix l'article 42 del Codi de comerç¹, “com si fossin només una sola empresa”.

L'article 99 de la LCSP, relatiu a l'objecte dels contractes, estableix en l'apartat 3, com a regla general –contràriament amb el que succeïa amb la normativa de contractes del sector públic anterior–, l'obligació de preveure la realització independent de cadascuna de les seves parts mitjançant la seva divisió en lots “sempre que la naturalesa o l'objecte del contracte ho permetin”; i, en l'apartat 4, la possibilitat que es limiti tant el nombre de lots pels quals una mateixa empresa pot presentar oferta, com el nombre de lots dels quals pot ser adjudicatària, prèvia justificació en l'expedient i indicació en l'anunci de la licitació i en el plec de clàusules administratives particulars. A més, en el cas de preveure's la limitació del nombre de lots dels quals pot resultar adjudicatària una mateixa empresa, s'imposa l'obligació de l'òrgan de contractació d'incloure també en els plecs els criteris o les normes que, en tot cas, han de ser objectius i no discriminatoris, que s'han d'aplicar en el cas que una empresa presenti la millor oferta en un nombre de lots superior al màxim dels que pot resultar adjudicatària.

Així, la qüestió que cal analitzar és si les limitacions que pot introduir l'òrgan de contractació en un procediment en el qual l'objecte del contracte es divideixi en lots –tant respecte al nombre de lots pels quals pot presentar oferta una mateixa empresa licitadora, com respecte al nombre de lots dels quals pot resultar adjudicatària– són d'aplicació a totes les empreses licitadores que pertanyin a un mateix grup empresarial en conjunt, malgrat participin i presentin les seves ofertes separatament, per considerar que conformen en realitat una única unitat de negoci i, en conseqüència, poden o han de ésser tractades com una única licitadora.

Cal recordar que, tal com es fa constar en el Preàmbul de la LCSP, aquest nou règim jurídic de la divisió de l'objecte dels contractes en lots que incorpora, transposant l'article 46 de la Directiva 2014/24/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública, té per finalitat facilitar o permetre l'accés a la contractació pública de les petites i mitjanes empreses², així com la de preservar la

---

¹ Aquest article regula, entre altres qüestions, els supòsits en què existeix un grup empresarial, establint que “hi ha un grup quan una societat tingui o pugui tenir, directament o indirectament, el control d'una altra o d'altres societats. En particular, es considera que hi ha control quan una societat, que es qualifica com a dominant, estigui en relació amb una altra societat, que es qualifica com a dependent, en alguna de les situacions següents: a) Tingui la majoria dels drets de vot; b) Tingui la facultat de nomenar o destituir la majoria dels membres de l'òrgan d'administració; c) Pugui disposar, en virtut d'acords subscrits amb tercers, de la majoria dels drets de vot; d) Hagi designat amb els seus vots la majoria dels membres de l'òrgan d'administració, que exerceixin el seu càrrec en el moment en què s'hagin de formular els comptes consolidats i durant els dos exercicis immediatament anteriors. (...)”.

² En el Preàmbul de la LCSP s'assenyala que “hi figuren com a mesures de suport a les pimes totes les mesures de simplificació del procediment i reducció de càrregues administratives” i “com a mesures més específiques, s'ha introduït una nova regulació de la divisió en lots dels contractes (s'ha invertit la regla general que s'utilitzava fins ara, per tal de justificar en l'expedient la no-divisió del contracte en lots, fet que ha de facilitar l'accés a la contractació pública a més empreses)”. Per la seva banda, en els considerants de la Directiva 2014/24/UE s'assenyala que per tal d'augmentar la competència, procedeix animar als poders adjudicadors a dividir els contractes en lots, atès que

competència en facultar als òrgans de contractació a limitar el nombre de lots que puguin adjudicar-se a una mateixa licitadora.

D'altra banda, per donar resposta a la qüestió plantejada cal tenir en compte el principi de proposició única, aplicable als procediments de contractació pública amb la finalitat de preservar els principis que regeixen aquesta matèria –específicament els de lliure competència i de foment de la concurrència, directament relacionats amb la voluntat de potenciar la participació de les PIME, i els d'igualtat de tracte i no discriminació– i ara fixat en l'article 139.3 de la LCSP, relatiu a les proposicions dels interessats, en preveure que cadascuna de les empreses licitadores participants en una mateixa licitació no pot presentar més d'una proposició i que la vulneració d'aquesta norma comporta la no admissió de totes les ofertes presentades per l'empresa.³

Tanmateix, l'aplicació d'aquest principi a les empreses que pertanyen a un grup empresarial no les impedeix participar en les mateixes licitacions, en la mesura que es tracta de personificacions jurídiques diferenciades i que la pròpia LCSP n'admet la participació i la presentació d'ofertes independents en una mateixa licitació, indirectament, en regular el règim jurídic de les ofertes anormalment baixes. En efecte, l'article 149 disposa que "quan hagin presentat ofertes empreses que pertanyin a un mateix grup, en el sentit de l'article 42.1 del Codi de comerç, s'ha de prendre únicament, per aplicar el règim d'identificació de les ofertes incurses en presumpció de anormalitat, aquella que sigui més baixa, i això independentment del fet que presentin la seva oferta

---

aquesta divisió facilitarà l'accés a les PIME, tant en termes quantitius (la magnitud dels lots pot correspondre's millor amb la capacitat de les PIME) com qualitius (per adaptar el contingut del contracte amb els sectors especialitzats de les PIME); i que quan els contractes estiguin dividits en lots, els poders adjudicadors han d'estar autoritzats a limitar el nombre de lots als quals un operador econòmic pot licitar, per exemple amb la finalitat de preservar la competència o garantir la fiabilitat del subministrament, i també han d'estar autoritzats a limitar el nombre de lots que puguin adjudicar-se a cada licitador (considerants 78 i 79).

Cal recordar que a Catalunya la transposició d'aquest nou règim es va avançar a l'aprovació i entrada en vigor de la LCSP, mitjançant el Decret llei 3/2016, de 31 de maig, de mesures urgents en matèria de contractació pública, dictat amb motiu de la no transposició en termini per part de l'estat espanyol de la Directiva 2014/23/UE, relativa a l'adjudicació dels contractes de concessió, i la Directiva 2014/24/UE esmentada.

³ Aquesta Junta Consultiva de Contractació ja s'ha referit al principi de proposició única en l'Informe 2/2017, d'1 de març, sobre l'aplicabilitat de la prohibició de presentar ofertes simultànies a empreses relacionades entre elles, –en referència a l'article 145.3 del TRLCSP que recollia aleshores el principi de proposició única en els mateixos termes que ho fa ara l'article 139.3 de la LCSP– afirmant que "té com a fonament, d'una banda, la impossibilitat que les empreses licitadores presentin més d'una oferta més avantatjosa i que 'licitin' contra elles mateixes; i, d'altra banda, el deure de respecte del principi d'igualtat" i que "en definitiva, amb aquest principi es pretén garantir la concurrència, la competència i la igualtat en els procediments de contractació pública".

en solitari o conjuntament amb una altra empresa o empreses alienes al grup i amb les quals concorrin en unió temporal”.⁴

En tot cas, convé tenir present que, d'acord amb la definició del Codi de comerç a la que ja s'ha al·ludit, es considera que existeix un grup de societats quan una societat tingui o pugui tenir, directament o indirectament, el control d'una altra o d'altres, enumerant-se de forma taxada en l'article 42 els supòsits en què es considera que hi ha control d'una societat sobre una altra –com ja s'ha dit, tenir o poder disposar de la majoria dels drets de vot, tenir la facultat de nomenar o destituir la majoria dels membres de l'òrgan d'administració o haver designat amb els seus vots a la majoria dels membres de l'òrgan d'administració–; i que, tal com va assenyalar aquesta Junta Consultiva en l'Informe 13/2009, de 30 de setembre, “es pot considerar que en el cas de les societats vinculades existeix una societat dominant que irradia el seu poder sobre les altres i imposa la seva voluntat i que s'estableix, en essència, una relació de dependència o filiació”.

Així, pot semblar *a priori* certament contradictori el fet que la LCSP, d'una banda, estableixi el règim jurídic dels lots com a mesura de foment tant de la participació de les PIME en la contractació pública com de la competència i, d'altra banda, possibiliti que empreses que conformen un grup empresarial puguin presentar oferta separatament i resultar adjudicatàries de diversos lots en un mateixa licitació, més tenint en compte el perill real en aquests casos d'actuacions fraudulentament, amb aparença de presentació d'ofertes diferenciades, per dur a terme pràctiques contràries a la competència i en contravenció amb el principi de proposició única.

Tanmateix, no es pot considerar que el fet que diverses empreses conformin un grup empresarial comporti necessàriament que entre elles existeixi una unitat de negoci, de manera que es pugui presumir, de forma genèrica i apriorística, que pel sol fet de pertànyer a un mateix grup empresarial la seva participació simultània en una licitació és conjunta i coordinada, i que, per tant, hagin de ser tractades per l'òrgan de contractació com a una única empresa licitadora, també als efectes de l'aplicació de les limitacions per a la participació i l'adjudicació de lots previstes en l'article 99.4 de la LCSP⁵.

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea així ho ha manifestat en la Sentència de 17 de maig de 2018 (ass. C-531/16) en la qual constata que la normativa de contractació pública no estableix una prohibició de les empreses vinculades de poder presentar

---

⁴ L'única limitació que estableix la LCSP en relació amb la participació en les licitacions d'empreses vinculades és la recollida en l'article 70, relatiu a les condicions especials de compatibilitat, en el qual es preveu que els contractes que tinguin per objecte la vigilància, la supervisió, el control i la direcció de l'execució de qualsevol contracte, així com la coordinació en matèria de seguretat i salut, no poden adjudicar-se a les mateixes empreses adjudicatàries dels contractes corresponents, ni a les empreses que estan vinculades a aquestes.

⁵ Aquesta Junta Consultiva ja va assenyalar, en l'Informe 2/2017, d'1 de març, esmentat anteriorment, i tal com s'ha manifestat també per diversos òrgans consultius en matèria de contractació pública, que “impera el caràcter de la personalitat jurídica independent de cadascuna de les empreses vinculades o relacionades i que és aquest requisit de la diferent personalitat jurídica el que és fonamental per considerar la no existència de proposicions simultànies”.

ofertes separades en una mateixa licitació. També en la Sentència de 19 de maig de 2009 (ass. C-538/07) va afirmar que “las relaciones entre empresas de un mismo grupo pueden estar reguladas por disposiciones particulares, por ejemplo de naturaleza contractual, capaces de garantizar tanto la independencia como la confidencialidad a la hora de elaborar ofertas que vayan a presentar simultáneamente las empresas en cuestión en el marco de una misma licitación” i va concloure que “el Derecho comunitario se opone a una disposición nacional que, a pesar de perseguir objetivos legítimos de igualdad de trato de los licitadores y de transparencia en el marco de los procedimientos de adjudicación de contratos públicos, establece una prohibición absoluta de participar de manera simultánea y en competencia en una misma licitación a aquellas empresas entre las que exista una relación de control o que estén vinculadas entre sí, sin dejarles la posibilidad de demostrar que dicha relación no ha influido en su comportamiento respectivo en el marco de dicha licitación”.⁶

En definitiva, la naturalesa de les relacions que vinculen les empreses que conformen un grup inclouen una varietat d'opcions i poden respondre a necessitats o a objectius molt diversos. Per tant, malgrat l'existència d'aquests vincles, es tracta d'empreses diferents, de manera que cal entendre que les ofertes que presentin són autònomes i independents, no podent afirmar d'entrada la finalitat fraudulenta de la participació, si no es prova el contrari, havent-se de determinar, per tant, cas per cas, els vincles existents entre elles per establir, fonamentadament, si la seva participació en el procediment de contractació es coordinada o conjunta⁷.

Per tant, les limitacions que l'òrgan de contractació pot introduir en un procediment de conformitat amb l'article 99.4 de la LCSP són taxades, preveient-se aquesta possibilitat únicament per a cada empresa individualment considerada, sense cap especificitat per al cas d'empreses pertanyents al mateix grup empresarial; i s'han d'aplicar restrictivament, atès l'efecte que poden tenir sobre els principis de concurrència i de lliure competència.⁸

---

⁶ La Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Comunitat Autònoma d'Aragó es refereix a aquest posicionament en l'Informe 1/2019, de 6 març, sobre la possibilitat de restringir en l'adjudicació dels procediments de contractació a empreses del mateix grup empresarial, en el qual afirma que “de acuerdo con el Derecho de la Unión Europea y también con el Derecho español, las empresas vinculadas entre sí o que formen parte de un grupo empresarial pueden concurrir a una misma licitación pública, sin que resulte posible restringir, por esta sola causa, su participación en tal procedimiento de contratación.”

⁷ Així ho ha considerat també la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de la Comunitat Autònoma d'Aragó en l'Informe 1/2019, de 6 març de 2019, ja esmentat, en el qual recorda que en aquests casos la jurisprudència ha fet ús de la tècnica de “l'aixecament del vel” per apreciar “si en un caso determinado las proposiciones presentadas por dos o más licitadores en un procedimiento de adjudicación son en realidad varias proposiciones presentadas por un mismo licitador”.

⁸ En aquest mateix sentit també es va pronunciar el Tribunal Administratiu de Recursos Contractuals (TACRC) en la Resolució 252/2017, de 10 de març de 2017, assenyalant que la limitació de lots que disposa la Directiva 2014/24/UE es refereix taxativament a una previsió de limitació d'adjudicació de diversos lots al mateix licitador, i no a diversos licitadors del mateix grup; i en la Resolució 1182/2018, de 21 de desembre de 2018, ja sota la vigència de la LCSP, afirmant que “es criterio de este Tribunal, respecto de la posibilidad de limitar la adjudicación de lotes a un

D'acord amb el que s'ha exposat, cal respondre la qüestió plantejada en el sentit que no es poden aplicar les limitacions en les participacions i les adjudicacions per lots a totes les empreses del mateix grup empresarial "com si fossin només una sola empresa", malgrat que es donin els vincles de l'article 42 del Codi de comerç, per aquest sol fet.

Tal com s'ha assenyalat, atesa la circumstància especial que certament es dona en el cas de participació d'empreses d'un grup empresarial en una mateixa licitació, cal insistir en la necessitat d'extremar les cauteles per tal de detectar els supòsits en què es pugui considerar l'existència d'una unitat de negoci entre les empreses que conformen el grup empresarial, que permetés considerar-les com un sol operador econòmic, de manera que la participació en una mateixa licitació o per un mateix lot es pugui considerar que s'ha fet coordinadament en frau de llei, vulnerant el principi de proposició única i, en conseqüència, també els de lliure competència, d'igualtat entre els licitadors, de transparència, i amb vulneració del secret de les proposicions.⁹

Tanmateix, no sembla procedent establir *a priori* quins percentatges de participació o quin grau de control dels òrgans d'administració entre les empreses que conformen el grup ha de concórrer per determinar quan cal entendre que existeix una unitat de negoci entre les mateixes empreses i, en conseqüència, poden ser tractades com una única licitadora, requerint-se, com ja s'ha dit, una anàlisi cas per cas, valorant les circumstàncies concretes concurrents.¹⁰

II. L'altra qüestió que es planteja en l'escrit de consulta és la relativa a com operen les limitacions previstes a l'article 99.4 de la LCSP per a empreses que pertanyin al mateix grup empresarial amb diferents vinculacions, en el cas de participació en format d'unió temporal d'empreses (UTE), de manera que cal analitzar com s'han d'aplicar les

---

solo licitador establecida en el artículo 99.4 de la LCSP, que no se puede extender dicha limitación a las empresas del mismo grupo, dado el carácter excepcional que tiene el artículo 99.4 de la LCSP, y que exige una aplicación 'estricta o no extensiva'".

⁹ A efectes d'aquesta determinació es pot tenir en compte la distinció entre indicatiu, evidència i prova que s'efectua pel TACRC en la Resolució 74/2018, de 14 març de 2018, amb la finalitat de disposar d'indicadors que, tal com s'assenyala en la pròpia Resolució, "si bien no deben ser tomados como una condición necesaria ni suficiente para demostrar el falseamiento del proceso de licitación, proporcionan información que puede ayudar a los poderes públicos a detectar cuándo deben realizar una mayor investigación".

¹⁰ A aquests efectes es pot tenir en compte la Guia publicada per l'Autoritat Catalana de la Competència i adreçada a tots els ens, organismes i entitats del sector públic en la qual s'inclouen, entre altres continguts, un conjunt de pautes que poden ser tingudes en consideració per a la detecció de conductes col·lusòries en la contractació pública. Així mateix, també es pot tenir en compte el pronunciament emès al respecte pel TACRC, en la Resolució 950/2015, de 16 d'octubre de 2015, en la qual assenyala indicis que poden ser tinguts en compte per l'òrgan de contractació a l'hora de determinar si les empreses actuen o no de manera coordinada i concertada, en procediments de contractació en els quals participen empreses vinculades o que conformin un mateix grup.

limitacions en la participació i en l'adjudicació de lots en un procediment de contractació en el qual participen una o més UTE i, alhora, empreses vinculades –això és, en supòsits de concurrència d'empreses vinculades o que conformen un grup empresarial, en diferents UTE alhora o en aquestes i separatament.

A aquest efecte, i de la mateixa manera que en la consideració jurídica anterior, s'han de tenir en compte les dues previsions que conté la LCSP en matèria d'UTE que resulten d'aplicació al supòsit plantejat, relatives al principi de proposició única, d'una banda, i a la possibilitat de limitar la participació i l'adjudicació dels lots, d'una altra.

L'article 139.3 de la LCSP disposa que les empreses licitadores no poden subscriure una proposta en unió temporal amb altres si ho han fet individualment, o figurar en més d'una unió temporal, i estableix que la infracció d'aquestes normes dona lloc a la no admissió de cap de les propostes subscrietes per aquesta empresa. Per tant, respecte de la participació d'empreses en UTE la LCSP sí determina el trencament del principi de proposició única en el cas que una mateixa empresa participi alhora en diverses UTE o en una UTE i individualment, en considerar que aquest fet equival a la presentació de dues ofertes per part de la mateixa empresa, a diferència del que succeeix, com s'ha dit, en cas d'empreses del mateix grup empresarial, per al qual la LCSP no determina aquell trencament, per no considerar-ho com un supòsit de presentació de més d'una oferta per part de la mateixa empresa.¹¹

Tanmateix, com és sabut, les empreses sí poden presentar més d'una oferta en una mateixa licitació –individualment o en UTE, indistintament– en el cas que l'objecte dels contractes s'hagi dividit en lots, en la mesura que, si bé un procediment de contractació és únic malgrat que es refereixi a un objecte contractual dividit en lots, en canvi, els contractes a què donen lloc les formalitzacions d'aquests lots són considerats contractes independents i separats, de manera que les empreses poden presentar ofertes per cadascun d'ells.

Per la seva banda, l'article 99.4 de la LCSP estableix que "llevat del que disposi el plec de clàusules administratives particulars" als efectes de les limitacions en la participació o l'adjudicació dels lots "en les unions d'empresaris són aquestes, i no els seus components, les considerades candidat o licitador". Així, d'acord amb aquest precepte i a efectes d'establir límits de participació o d'adjudicació de lots, les UTE són considerades

---

¹¹ En la Resolució 999/2017, de 27 d'octubre de 2017, el TACRC matisa que el concepte de licitador no és el mateix que el d'empresa, en tant que l'agrupació que en resulta de la unió de dos o més empreses és una altra entitat diferent de les empreses agrupades i, en aquest sentit, assenyala que "la limitación de adjudicación de más de un lote al mismo licitador es solo aplicable si existe identidad de aquellos, no habiendo tal cuando una empresa concurre en un lote sola y en otro en una Unión Temporal en que se agrupa, tanto más cuando la cláusula, al ser limitativa de las facultades de los licitadores, debe ser interpretada restrictivamente". També en la Resolució 49/2018, de 19 de gener de 2018, en relació amb la qüestió de si ha de ser considerat "el mateix licitador" una empresa i la UTE en la qual hi participa també l'empresa, a efectes de les limitacions en lots, el TACRC assenyala que "cuando los pliegos no contienen excepción, la referencia a la UTE debe ser considerada a ella misma y no a sus componentes".

com a licitadores per elles mateixes i no ho són les empreses que les componen, excepte que en el plec de clàusules administratives particulars es disposi altrament.¹²

Per tant, cal respondre la qüestió relativa a com operen les limitacions establertes en l'article 99.4 de la LCSP en casos de participació d'empreses vinculades en procediments amb l'objecte contractual dividit en lots en els quals participen en diverses UTE alhora, o bé en alguna d'elles i de forma individual, en el sentit que les empreses que formin part d'un grup empresarial han de rebre el mateix tractament que les empreses no vinculades, en els termes assenyalats en la consideració jurídica anterior, de manera que, tant si participen en els diversos lots individualment, com si ho fan formant part d'una o diverses UTE, s'han de considerar de la mateixa manera que les altres empreses.

En tot cas, i com també s'ha assenyalat en la consideració jurídica anterior, en el supòsit en què conflueixin com a licitadores en un mateix procediment de contractació empreses vinculades, individualment o en UTE, l'òrgan de contractació ha de mantenir una cautela especial i ha d'examinar, cas per cas, els vincles existents entre elles per tal de determinar si han de ser considerades com la mateixa empresa, de manera que aquest fet hagués de comportar conseqüències respecte de la seva participació en la licitació, o per tal de detectar i evitar –si fos el cas– les possibles pràctiques col·lusòries¹³ que poguessin dur a terme amb ocasió de la seva participació, no podent-se, com també s'ha dit, determinar *a priori* la concurrència d'aquestes circumstàncies i, per tant, la procedència de dites conseqüències, pel fet de donar-se determinades vinculacions, en funció dels percentatges de participació en el capital o de nomenaments de membres dels òrgans d'administració o direcció de les empreses.

Sobre la base de les consideracions anteriors, la Comissió Permanent de la Junta

---

¹² En la Resolució 1182/2018, de 21 de desembre de 2018, el TACRC fa referència a aquesta facultat de l'òrgan de contractació de limitar el nombre de lots dels quals una mateixa empresa pot resultar adjudicatària, tant si participa individualment com si ho fa com a component d'una UTE, preveient-ho específicament en el plec de clàusules administratives. En aquest sentit, assenyalava que “el órgano de contratación ha decidido establecer que ‘la empresa propuesta como adjudicataria de un lote, no podrá proponerse como adjudicataria de otro lote, ni a título individual, ni como parte integrante de una unión temporal de empresas’ porque el artículo 99.4.b) de la LCSP permite que el pliego de cláusulas administrativas particulares pueda establecerlo así, a diferencia de lo que sucede con las empresas que formen parte de un grupo de empresas”.

¹³ A aquest efecte cal recordar que, d'acord amb l'article 69 de la LCSP, quan la mesa o l'òrgan de contractació aprecien possibles indicis de col·lusió entre empreses que concorrin agrupades en UTE les han de requerir perquè justifiquin de forma expressa i motivada les raons per concórrer agrupades i si, a la vista de la justificació, estimen que existeixen indicis fundats de col·lusió entre elles els ha de traslladar a l'autoritat de competència corresponent, perquè es pronunciï sobre aquells amb la substanciació prèvia del procediment sumaríssim previst en l'article 150 de la LCSP. Per la seva banda, aquest precepte disposa que si l'òrgan de contractació té indicis fonamentats de col·lusió en les empreses participants en el procediment de contractació, els ha de traslladar amb caràcter previ a l'adjudicació del contracte a l'autoritat de competència corresponent per tal que, a través d'un procediment sumaríssim, es pronunciï sobre aquells –tanmateix, com és sabut, aquest precepte no ha estat encara objecte de desenvolupament reglamentari, de manera que, de conformitat amb la disposició final setzena, no ha entrat en vigor.

Consultiva de Contractació Administrativa formula la següent

CONCLUSIÓ

Les limitacions previstes a l'article 99.4 de la LCSP, respecte del nombre de lots als quals pot presentar oferta una mateixa empresa i del nombre de lots dels quals en pot resultar adjudicatària, en el cas de participació en una licitació d'empreses que pertanyin al mateix grup empresarial, s'han d'aplicar en els mateixos termes en què es fa respecte de les empreses en què no concorre aquesta circumstància, i tant si aquella participació es produeix en UTE com si es produeix individualment.

En tot cas, si bé no procedeix establir limitacions motivades pel sol fet de la pertinença d'una empresa a un grup empresarial o per l'existència de determinats vincles entre empreses, més enllà de les previstes expressament en la normativa, en aquests casos procedeix un especial deure de diligència i de cautela per part dels òrgans de contractació per garantir els principis d'igualtat de tracte i la lliure competència.

Aprovat per la Comissió Permanent de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa en la sessió de 28 de novembre de 2019.

Vist i plau

La secretària

El president